

Recensies

Kijk voor alle recente recensies (ook van de hiernaast aanbevolen exposities en voorstellingen) op volkskrant.nl/recensies

Theater

In *Stadsastronaut* leidt regisseur Marjolijn van Heemstra ons soepeltjes langs gedachtenspinsels, cijfers en foto's van zichzelf en haar kinderen. Tournee t/m 28/4.

★★★★

Dans

Rebound heeft duidelijk een politieke lading en voelt dan ook als een protest aan. De mix van hiphop en moderne dans zindert. Tournee t/m 29/5.

★★★★

Musical

De muzikale hoogtepunten vol weelderige strijkers volgen elkaar op in *A Little Night Music*. Uitgevoerd door de Nederlandse Reisopera. Tournee t/m 9/4.

★★★★

The Floor Is Lava is een uitnodiging om het leven van een afstand te bekijken, maar **óók om eraan deel te nemen.**

The Floor Is Lava

Beeldende kunst
★★★★

Marres, Maastricht,
t/m 04/08.

De kunstenaars moeten ervoor waken té veel tegelijk te willen.

Sander Breure (33) en Witte van Hulzen (34) zijn een verrassend duo. Het zijn neven: de een (Breure) zou componist worden, de ander (Van Hulzen) volgde de kunstacademie in Arnhem. Toen ze in 2009 samenwerkten voor dansvoorstellingen, beviel dat zo goed dat ze samen zijn blijven werken. Ze maakten vooral video's en performances. Zoals de performance in 2016 op Utrecht Centraal, een uitgekende choreografie waarin vier acteurs synchroon dezelfde onopvallende bewegingen maakten, die van wachtenden op een station. Voor wie het opmerkte, was het een onaangekondigde magische dans: wie een trein wilde halen, liep er zomaar langs of dwars doorheen.

In 2017 gooiden ze hun praktijk om. Tijdens hun verblijf aan de Rijksacademie gingen ze boetseren en bouwen, dat werden menselijke figuren. *Fast forward* naar 2019: de eerste museale solotentoonstelling van Breure en Van Hulzen is nu te zien in Marres, Maastricht. Die sculpturen zijn geen bevestiging gebelken, die zijn hier dominant aanwezig. En ze maken ook nog steeds performances. En video's. Ze verbouwen de ruimte van Marres, waardoor je een nagebouwde dak moet betreden, net echt met een schoorsteen en een dakraam.

Alles draait in deze tentoonstelling om observeren. Het is een uitnodiging om het dak op te klimmen, het le-

ven te bekijken, afstand te nemen. Maar ook om zelf op te treden, het dak is tegelijk een podium, van de daken kun je schreeuwen. En bij gebrek aan menselijke performers, tussen die rare beelden van keramiek, gips, stukken kleding en metaal, word je vanzelf een performer.

Door de tentoonstelling lopen een paar verhaallijnen. In een is de hand van de kunstenaars nogal dwingend. De onuitsproken regie-aanwijzing: neem plaats op een zwarte bank tegenover de onderuitgezakte sculptuur op een andere zwarte bank. En voilà, als vanzelf is het alsof je in een spiegel kijkt, wie bekijkt wie? Wie bingewacht wie? Het is wat geforceerd, wat simpel en moralistisch ook, maar het werkt wel. Ik moet denken

aan onze gameverslaafde overbuurman, het is alsof ik hem eindelijk in de ogen kijk, al zijn dat geboetserde kuiltjes in geglaazuurd keramiek.

In andere verhalen laten de kunstenaars de toeschouwer aan zijn lot over. In de volle kamer van de scène *The Thief* bijvoorbeeld. Deze installatie baseerden Breure en Van Hulzen op een nogal heftig recent nieuwsverhaal: een vrouw stal een portemonnee in de Xenos en kwam herkenbaar in beeld bij een politie-opsporingsprogramma van de regionale omroep. Ze gaf zichzelf aan en beroofde zich daarna van het leven.

Wie de begeleidende tekst leest, kan de dief herkennen: een pop die in stukken uiteen is gevallen. Wie die tekst overslaat zal denken aan een rookruimte of een schoolplein. Het

zijn expres stordige sculpturen, gemodelleerd naar de kunstenaars zelf en hun vrienden, maar ook is bijvoorbeeld minister Grapperhaus te herkennen. Sommige beelden zouden zo op een sokkel in een museum kunnen staan, andere hebben minder uitstraling. Het geheel oogt vooral vol. Waar kijken we nu eigenlijk naar? Het omstanders-effect? De wereld als schouwtooneel? De surveillancemaatschappij?

Ze kunnen veel, Breure en Van Hulzen, maar ze lijken ook zoekende. Want hoezeer dwing je de blik van de toeschouwer? Hoe sturend maak je de tentoonstellingstekst? Wil je een spiegel voorhouden of karikaturen maken? Valkuil voor de alleskunner: alles tegelijk willen.

Anna van Leeuwen

O DE MAKE-OVERS VAN MARRES

In het Maastrichtse Marres vinden verwarrende transformaties plaats.

Presentatie-instelling Marres in Maastricht nodigt geregeld kunstenaars uit om het hele gebouw te transformeren, dit keer is de beurt aan Breure en Van Hulzen. Vorig jaar maakte Marjijn van Kreijl een installatie van

tekeningen en in de winter van 2015-2016 was de beurt aan Levi van Velu. Hij wist bezoekers volledig te desoriënteren in *The Relativity of Matter*. Het schijnt dat zelfs de

medewerkers van Marres sommige ingrepen in de hun vertrouwde ruimten niet konden bevatten. Ook van de presentatie van Breure en Van Hulzen raken bezoekers

in de war. Zij plaatsten een muur waar die niet stond en bouwden een dak na, inclusief kloppende details als een regenplaat en sigarettenstompjes. Volgens een medewerker van Marres komen sommige bezoekers melding maken van een 'lekkage'. En iemand vroeg of een ander dak in Maastricht misschien ook bij deze tentoonstelling hoorde.

The Floor Is Lava.
Foto Gert Jan van Rooij